care solution

ET MAGASIN OM PLEJE OG OMSORG FRA KINNARPS

BAG KULISSERNE

Tag med på vores testlaboratorium, som garanterer trygge møbler.

HELLE WIJK

Professoren, der mener, at forskningsresultaterne skal begynde at kunne ses i indretningen.

LYS IDÉ

Human Centric Lighting – belysning, der genskaber døgnet.

BLIV INSPIRERET!

Oplev nogle af Kinnarps' bedste indretningsløsninger til sundhedssektoren. Altid med individet i centrum.

Kinnarps®

Denne bolig står v
nyt. Her findes en
følelse, som føles t
de ældre, samtidig
miljøet aflaster vo

virkelig for noget
stærk hjemlig
ryg og hyggelig for
g med at arbejds-
res ansatte...

Rum, der gør livet lettere

FOTO: JESPER GEORGSSON

Det er på høje tid at stille de rette krav til indretningen i pleje- og omsorgsmiljøer. Forskning viser klart og tydeligt, at det fysiske miljø påvirker menneskers velvære og livskvalitet.

Hos Kinnarps ved vi, at der først og fremmest skal fokuseres på individet. Først da kan man skabe de bæredygtige og sundhedsfremmende pleje- og omsorgsmiljøer, som vores samfund har brug for. Men også personale og pårørende spiller en vigtig rolle. Da indretningen skal holde længe, er det også vigtigt, at det bliver rigtigt fra starten.

Med vores behovsanalyse Next Care® tilbyder vi vejledning og værktøjer, som hjælper jer med at indsamle værdifuld viden og data inden udformningen af jeres pleje- og omsorgsmiljøer. Sammen sørger vi for, at I får den rigtige løsning fra starten og skaber forudsætningerne for en værdiskabende institution, der holder over tid.

I dette magasin vil du møde forskere og eksperter – og læse om aktuelle emner, der bidrager til sundhedsfremmende miljøer. Men hjertet i vores virksomhed er naturligvis de projekter, som du kommer til at opleve i magasinet, alle de fantastiske eksempler på fremtidssikrede pleje- og omsorgsmiljøer med såvel hårde som bløde værdier. Funktion, hygiejne og ergonomi, men også æstetik, tryghed og værdighed. Siden starten i 1942 har vores designfilosofi været at skabe mere end blot møbler. Med fokus på brugerne, personalet og de pårørende vil vi for alvor gøre en positiv forskel. Så mennesker får de bedste forudsætninger for at have det så godt som muligt i livets følsomme faser.

God fornøjelse!

JENNY HÖRBERG
DIRECTOR GLOBAL RANGE & DESIGN KINNARPS

care solution ER ET MAGASIN OM PLEJE OG OMSORG FRA KINNARPS **CHEFREDAKTØR** Johanna Walden **INDHOLDSREDAKTØR** Linda Lybing **CREATIVE DIRECTOR** Elin af Klintberg **ART DIRECTOR** Jessica Ericsson **PRODUKTION** Klintberg Niléhn Media AB **FOTOGRAFER** Joel Dittmer, Jesper Georgsson, Mattias Hamrén, Karl Nordlund, Nils Odier **SKRIBENTER** David Björklund, Fia Fjelde, Salka Hallström, Elin af Klintberg, Johanna Walden **ILLUSTRATION** Maja Norrby **COVERFOTO** Nils Odier **KORREKTUR** Catrin Hellmark **REPRO** Lena Hoxter **POSTADRESSE** Kinnarps AB, 521 88 Kinnarp, Sverige **TELEFON** +46 0515-38 000 **WEB** kinnarps.dk

Kinnarps Group består af flere brands, der supplerer hinanden:
Kinnarps MATERIA NC skandiform drabert MARTINSTOLL

indhold

06 **FOKUS**
Smidige lænestole, rum i rummet og biofilisk design bidrager til bedre pleje- og omsorgsmiljøer.

10 **EN NY STANDARD**
Midsommargården er et plejehjem, hvor sanserne og hukommelsen bliver stimuleret.

16 **PÅ BØRNENES VILKÅR**
200 børn og to designstjerner har sammen skabt ventemøblet Du & Jag.

18 **VIGTIGHEDEN AF FARVE**
Sådan vælger man farve og materiale i pleje- og omsorgsmiljøer.

22 **PLADS TIL ALLE**
Hultahuset er det nye mødested, der også fungerer som dagligstue, for borgerne i Borås.

28 **LYS IDÉ**
Henrik Clausen, forskningschef hos Fagerhult, forklarer begrebet Human Centric Lighting.

30 **NÅR FORSKNING MØDER OMSORG**
Forsker Helle Wijk om vigtigheden af personfokuserede pleje- og omsorgsmiljøer.

32 **HELENDE HUS**
I Psykiatrins Kvarter er mennesket og bæredygtig cirkularitet i centrum.

36 **BAG KULISSERNE**
Kom med i Kinnarps' testlaboratorium!

40 **MENINGSFULDE MILJØER**
Vi besøger endnu engang plejehjemmet Djupängen.

44 **DE SYV SANSER**
Indretning for demenssyge med ergoterapeut og foredragsholder Gun Aremyr.

46 **ALDERENS RET**
Kinnarps var med, da fremtidens plejehjem blev bygget i Hudiksvall.

50 **EN DEL AF GRUPPEN**
Be a part of – møblet, der inkluderer kørestolsbrugere.

fokus

DE SENESTE NYHEDER OG TENDENSER I KINNARPS' VERDEN.

FOTO: JESPER GEORGSSON

Dahlia – en sofa til alle

Fremtidens pleje- og omsorgsmøbler rummer et væld af funktioner, som ikke kan ses på overfladen. Johan Franzén fra Kinnarps fortæller om succeskonceptet Dahlia.

Bæredygtig, funktionel og samtidig indbydende. Dahlia er den nye generation af pleje- og omsorgsmøbler, designet i henhold til samtlige krav, som fremtiden stiller.

Serien af sofaer og lænestole blev skabt til Djupängens plejehjem i Hammarö Kommune.

– Kunden savnede en sofa med hjemlig hygge tilpasset pleje- og omsorgsmiljøer. Der fandtes ingen på markedet, så vi besluttede os for at udvikle en sammen med kunden og arkitekten. Det er sådan, vi arbejder, fortæller Johan Franzén, sortimentsansvarlig hos Kinnarps og datterselskabet NC.

Udviklingen løb over flere år i et samarbejde, hvor Kinnarps, NC og arkitektbureauet Tengbom indgik sammen med en stor arbejdsgruppe fra kundens side.

– Når man arbejder med pleje- og omsorgsmiljøer, er det vigtigt at have forskellige interessenter med for at få et bredere billede af, hvad der er behov for.

– Nøglen til succes er at være tidligt ude, og her begyndte arbejdsprocessen tre år før indflytningsdatoen. I bedste fald planlægges bygning og indretning altid parallelt.

Dahlia blev en møbelserie ud over det sædvanlige. Møblerne ser indbydende og hjemlige ud, samtidig med at de har en række vigtige funktioner. En sprække mellem sæde og ryg sikrer, at snavs ikke sætter sig fast, og det bliver lettere at gøre rent. Siddehøjden er tilpas høj til den ældre krop. Betrækket er naturligvis slidstærkt og kan tages af og vaskes.

– Vi har været stærke inden for pleje- og omsorgsmiljøer i mange år. Det handler om at udvikle møbler, der er inkluderende og giver alle mennesker ret til at deltage i de offentlige rum, siger Johan Franzén.

– Vores møbler må ikke se institutionelle ud. De skal fremme selvstændighed, værdighed og tryghed.

Dahlia har også bæredygtighedsmærket Möbelfakta. Den er fremstillet i FSC®-certificeret birk i dele, der kan repareres eller udskiftes.

Johan Franzén

3x grøn

Indret med møbler, der giver velvære.

Sofabordet Maja i massiv birk fås i flere forskellige modeller.

5x biofilisk design

Brug planter som rumdelere, der hænger ned fra loftet, eller som plantevægge.

Skab grønne åndehuller eller atrier til afslapning eller kreativt samarbejde ved at gruppere planter i forskellige højder, der efterligner et naturligt landskab.

Brug planteopbevaring til at opdele et åbent område, markere en zone eller skabe hyggerum i rummet.

Placer planter, hvor der er behov for en bedre akustik. Bladene spreder lydbølgerne og reflekterer dem i forskellige retninger, hvilket reducerer lyden.

Glem ikke mødelokalerne! Planter i mødelokaler fremmer god akustik og er også med til at gøre rummet mere hyggeligt og indbydende.

Skab grønne åndehuller, eller del rummet op med plante-møblet Allé.

Den afrundede form på reolen Julia giver et blødt indtryk og skaber mulighed for at indrette på mange forskellige måder.

NATURENS VIDUNDER

Forbedret heling, restitution efter sygdom samt færre sundhedsmæssige og sociale problemer er blot nogle af de fordele, som naturen giver.

Vi har altid vidst, at naturen har en helende virkning på os. Det såkaldte biofiliske design bygger på denne ældgamle viden, hvor naturen tager plads i vores indemiljøer.

Begrebet biofili, "kærlighed til naturen", blev skabt i 1960'erne og har siden da vundet frem inden for arkitektur og indretning. Men også inden for forskning.

Allerede i 1984 skrev den amerikanske miljøpsykolog Roger Ulrich om, hvordan patienter blev hurtigere raske, når de havde udsigt til grønt, sammenlignet med patienter, der havde udsigt til en mur. Senere forskning viser, at kontakt med naturen gør os roligere, sundere, mere fokuserede og mere produktive.

– Viden om, hvordan naturen påvirker os mennesker, er en vigtig del, når vi udvikler nye produkter. Det er Grow et tydeligt eksempel på. En blomsterkasse i flere forskellige udførelser, som gør det nemt at indrette med planter i et pleje- og omsorgsmiljø, siger Jenny Hörberg, Director Global Range & Design Kinnarps.

"Når man bringer naturen ind, handler det også om, hvilke materialer man bruger i indretningen. Finér er eksempelvis et naturligt og taktilt materiale, der opleves varmt og blødt ved berøring. Vi kan ganske enkelt godt lide at røre ved det og får det godt af at gøre det."

Christina Wiklund, Colour, Material and Finish Manager Kinnarps

FØLG JOHN

Funktionslænestolen John er udviklet for at give alle individer, uanset forudsætninger og behov, værdighed, respekt, komfort og følelsen af selvbestemmelse. De diskret indbyggede funktioner giver et elegant design, men er samtidig nemt tilgængelige. Alt sammen for at give god ergonomi, sikkerhed og tryghed. I kraft af sine mange tilbehørsmuligheder såsom transportvogn med fodplade, bord med hjul, regulerbar kropsstøtte og fodskammel er John et fremtidssikret koncept, som kan varieres afhængigt af individ og behov.

2 ton

Lige så tung som et næsehorn. Det svarer til vægten af den arbejdsbelastning, der er forbundet med forflytninger af mennesker, som en plejemedarbejder kan udføre i løbet af en arbejdsdag. Med Kinnarps' smarte møbler kan vi reducere dette tal.

Kilde: Arbetsmiljöverket.

KUNSTEN AT SKÆRME AF

Hospitaler, plejehjem og andre typer af pleje- og omsorgsmiljøer – her er den perfekte gulvskærm til et hyggeligt og forbedret lydmiljø! Vibe polstret med det bæredygtige kunstlæder Joy er specielt udviklet til sundhedssektoren, da det er nemt at tørre af og kan rengøres med desinfektionsmiddel uden at skulle tørres efter med vand. Vibe er en del af en stor serie, hvor der indgår forskellige lydabsorberende og lyddæmpende gulv-, væg-, lofts- og bordskærme, som skaber uendelige muligheder for god ergonomi og en gennemgående harmonisk helhed. Gulvskærmen på hjul gør det muligt hurtigt at ændre miljøer og skabe rum i rummet ud fra aktuelle behov.

– Vibe er skabt til at imødekomme nutidens og fremtidens behov med hensyn til form og funktion, siger Jenny Hörberg, Director Global Range & Design Kinnarps.

TAKTIL LÆNESTOL

Nyheden Amulett er en inkluderende og omfavnende lænestol med runde, indbydende former, designet til at fungere i miljøer med høje krav til komfort, hygiejne og tryghed. Amulett er et generøst, men alligevel flot møbel, der er let at placere. Den fås i to varianter, både med fast og indstillelig ryg. Det smidige formsprog med den bearbejdede, bløde armbøjle skaber en høj taktil fornemmelse. For at opnå den bedste hygiejne har Amulett aftageligt og vaskbart stof i sæde og ryg samt en sprække mellem sæde og ryg for at undgå, at snavs og bakterier sætter sig fast. Bag designet står Studio JOOY, som består af Ingemar Jönsson og Magnus Nero, der er inspireret af den skandinaviske natur i deres formsprog.

Lænestolen Jackie indgår i en møbelserie med flere forskellige varianter og er både velegnet til at stable og til ophængning. Det praktiske gribehåndtag bag på ryggen reducerer antallet af tunge løft for personalet.

Ved hjælp af Kinnarps' behovsanalyse Next Care® skabte Varberg Kommune fremtidens plejehjem. På Midsommargården bliver både sanserne og hukommelsen stimuleret.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMRÉN

En ny standard

Varberg har ligesom mange andre svenske kommuner en aldrende befolkning. Samtidig begynder de eksisterende plejehjem at blive slidte og forældede. Da det var tid til at skabe et moderne plejehjem fra bunden, ville Varberg Kommune gøre det på en måde, som kunne blive en reference for fremtidige projekter. Man ville ganske enkelt sætte en ny standard for fremtidens plejehjem, hvor visionen var, at både sanserne og hukommelsen skulle stimuleres. For at opnå dette, tænkte man indretningens æstetik og funktion igennem fra bunden. Ved hjælp af Kinnarps' behovsanalyse Next Care®, som involverer en klar og tydelig proces, fik Midsommargården en bæredygtig indretning på lang sigt, hvor fokus er på de ældres livskvalitet og personalets arbejdsmiljø. Alt sammen med udgangspunkt i den specifikke institution og med individet i centrum.

– Vi satte pris på Kinnarps' erfaring og kompetencer og på, at vi også fik deres produkter at se for at få mere konkret viden om, hvordan indretningen f.eks. skaber en bedre helhedsergonomi. Kinnarps forstod vores ønsker og behov. De kunne tilbyde den kompetence, der var nødvendig for at levere en helhedsløsning, og de havde de produkter, der kræves for at realisere vores vision, siger Marie Sundqvist, projektleder hos socialforvaltningen i Varberg Kommune.

Funktionslænestolen Jackie har aftageligt betræk og er designet med en sprække mellem sæde og ryg, så snavs ikke kan sætte sig fast. Derved opnår man den bedste hygiejne.

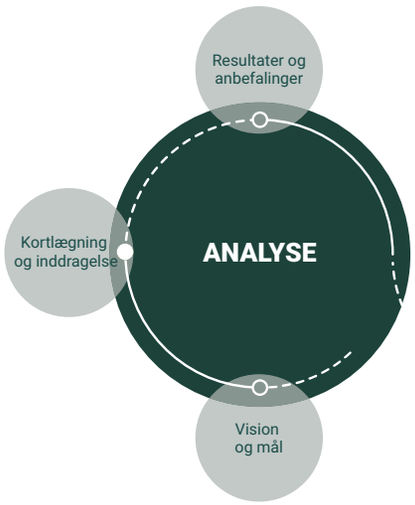

NEXT CARE®

Forbedring begynder altid med forståelse. Vejen til sundhedsfremmende og velfungerende pleje- og omsorgsmiljøer starter med at identificere og analysere unikke behov. Kinnarps' behovsanalyse Next Care® hjælper med at indsamle værdifuld viden og data inden udformningen af institutionen. Den danner grundlaget for gennemtænkte miljøer og indretningsløsninger, som støtter brugerne, personalet og de pårørende.

Med særligt udviklede værktøjer guider vores erfarne rådgivere, ledelsen i arbejdet med vision, mål og rammer for projektet. Gennem workshops, seminarer og en onlineundersøgelse hjælper de derefter med at kortlægge behov og involvere forskellige interessenter på en gennemtænkt måde. Vi fokuserer på at tænke fremad og inspirerer til at åbne op for nye idéer til, hvordan institutionens fysiske miljø kan optimeres og bruges til at støtte de daglige aktiviteter på den bedst mulige måde. Jeres indsats består af tid, planlægning, ledelsesstyret forandringsarbejde og medarbejderengagement. Analysen giver fakta, en solid vidensbase og et kvalitativt grundlag for, hvordan jeres institution kan udformes, så den opfylder jeres behov bedst muligt.

Gangarealet har fået en indbydende opholdsplads i form af den stabile stol Kurbits i massivt træ.

”Ambitionen med Midsommargårdens indretning og planløsning har været at skabe fællesskab, tryghed og inddragelse.”

En lettilgængelig have og et smukt drivhus indbyder til tid udendørs.

AMBITIONEN MED Midsommargårdens indretning og planløsning har været at skabe fællesskab, tryghed og inddragelse for ældre og mennesker med demenssygdom. Projektet har været præget af dialog mellem mange mennesker med forskellige kompetencer. Alt fra demenseksperter og indretningskonsulenter til arkitekter og bygherrer. Visionen med at stimulere hukommelse og sanser ses i dag bl.a. i form af en lettilgængelig have og i valget af materialer og farver.

Processen startede med en række møder med Kinnarps. Det indledende arbejde handlede frem for alt om, at kommunens arbejdsgruppe med repræsentanter fra både pleje- og byggesiden skulle indhente viden, få fælles referencerammer og skabe en stabil platform at tage udgangspunkt i.

– I dette projekt var kunden tydelig med, at man virkelig ville gøre det rigtige fra start og hele vejen til målet. De forstod vigtigheden af at bruge tid og engagement fra starten for at opnå et vellykket slutresultat, og her var vores behovsanalyse Next Care® en støtte i deres proces, siger Johan Franzén, ansvarlig for Next Care® hos Kinnarps.

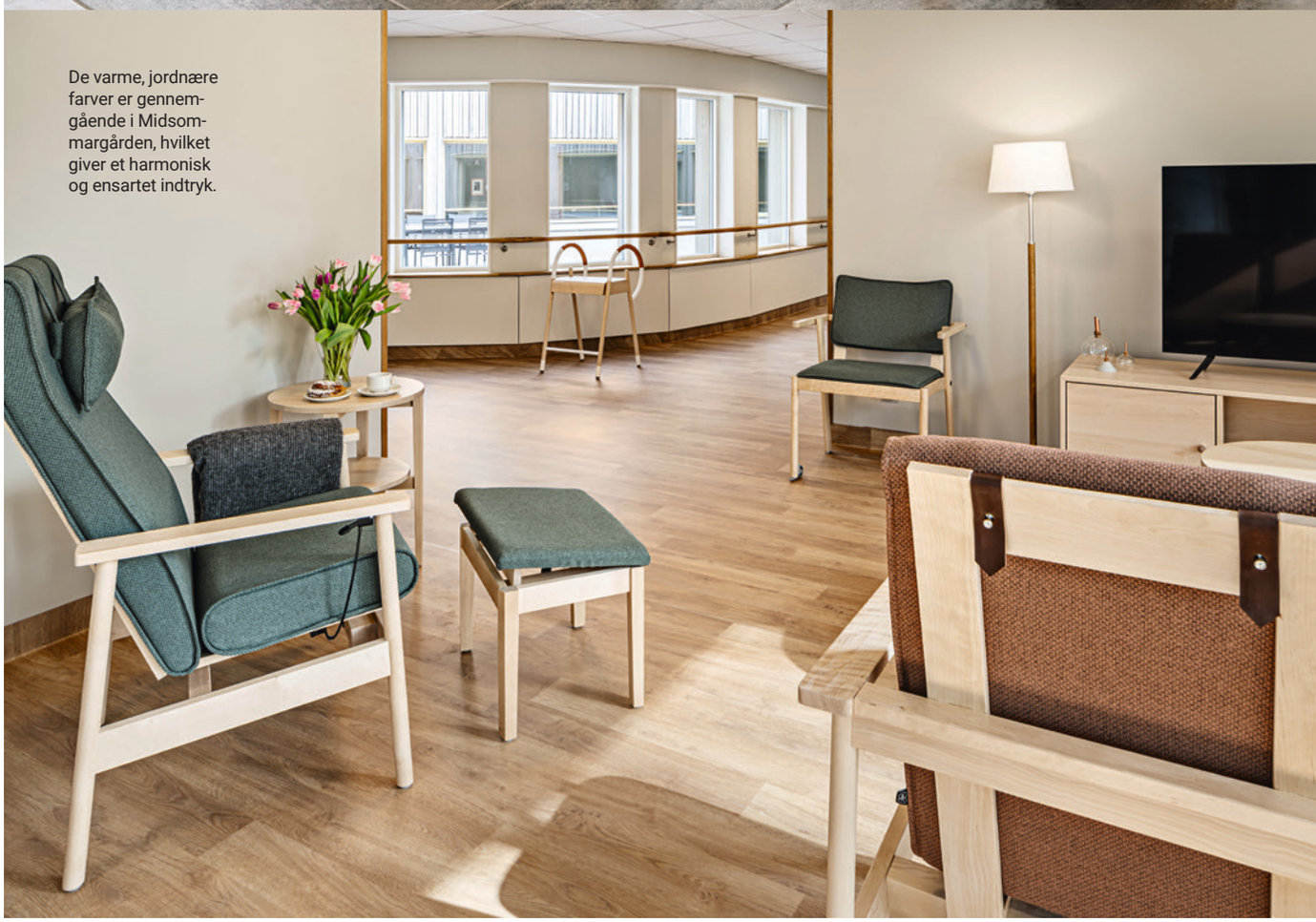

De varme, jordnære farver er gennemgående i Midsommargården, hvilket giver et harmonisk og ensartet indtryk.

Pia Lindskog er en af to afdelingschefer på Midsommargården.

I FØRSTE FASE blev udfordringer og muligheder samt et veldefineret værdirundlag identificeret. Derefter fortsatte arbejdet gennem flere workshops for at kortlægge behovene og inddrage alle relevante grupper. Der blev fokuseret på helhedsfunktion frem for enkelte produkter.

I næste trin handlede det om at udarbejde konkrete forslag til indretningsløsninger, baseret på analysen, for at skabe en fremtidssikret indretning ud fra den indsamlede viden om stedets unikke og reelle behov.

– Viden og kvalitet i alle led bliver en langsigtet god og bæredygtig investering, når det gælder kommunens økonomi, beboernes og personalets sundhed og de pårørendes oplevelse, siger Johan Franzén.

Pia Lindskog er en af to afdelingschefer på Midsommargården. Hun ved af erfaring, at det fysiske miljø gør en stor forskel i den daglige drift.

– Denne bolig står virkelig for noget nyt. Her findes en stærk hjemlig følelse, som føles tryg og hyggelig for de ældre, samtidig med at arbejdsmiljøet aflaster vores ansatte, så de har mere tid og overskud til beboerne. Vi, der arbejder her, har været med til at påvirke indretningen, og det er en stor fordel. Kinnarps var meget lydhøre, samtidig med at de tilførte nye perspektiver. Man forstår med det samme, at de tager dette område alvorligt, siger hun.

Pia Lindskog understreger, hvor vigtigt det er med kombinationen af æstetik og funktion i møblerne – og indretningen som helhed. For at komme væk fra institutionsfølelsen, fremme beboernes oplevelse af uafhængighed og tryghed med hensyn til at orientere sig og skabe et arbejdsmiljø, hvor også de ansatte trives og har det godt. ✱

FAKTA

Kunde: Varberg Kommune
Sted: Varberg, Sverige
Arkitekt: D Office Arkitekter AB
Antal lejligheder: 60 fordelt på seks afdelinger
Areal: Cirka 6.700 m²
Færdigt: 2021

Sofaen Jackie

Funktionslænestolen Jackie

3x produkter

Grønt, hyggeligt og funktionelt. Her er nogle af nøglemøblerne, der skabte Midsommargården.

Lænestolen Humlan

Det viste sig, at børn generelt ikke synes, det er et problemt at vente. Tværtimod var der mange, der syntes, at det var spændende.

Sofaen Du & Jag

Vente, og hvad så?!

Hvordan laver man et ventemøbel på børnenes vilkår? Sofaen Du & Jag er ligesom en brik til et puslespil, så ventetiden bliver tryg, sjov og meningsfuld.

TEKST: FIA FJELDE

40

Eva-Johanna og Jenny havde mere end 40 møder med børnegrupper i projektet Den, som venter ... VENTE, OG HVAD SÅ?!

2x DESIGNSTJERNER

Startpunktet for designerne blev at styrke mødet mellem børn og voksne.

Da designeren Eva-Johanna Isestig arbejdede med et projekt om venteværelser for børn og unge, var udgangspunktet at undersøge, hvordan man kunne gøre ventetiden mere meningsfuld. Efter en række workshops og mange aktiviteter sammen med børnene dukkede der en noget overraskende indsigt op.

Det viste sig, at børn generelt ikke synes, det er et problemt at vente. Tværtimod var der mange, der syntes, at det var spændende. Men frem for alt satte de pris på det fulde fokus, de fik fra deres forældre, som var med i venteværelset.

Udgangspunktet i arbejdet blev at styrke kontakten mellem forældre og børn. Eva-Johanna inviterede også møbeldesigneren Jenny Fingal med i processen, og sammen med NC, som gjorde projektet muligt, begyndte de at komme med forslag, der kunne fange det værdifulde øjeblik: resultatet blev sofaen Du & Jag, en sofa til to i forskellige niveauer.

Der er egentlig ikke nogen tanke om, hvor den voksne eller barnet skal sidde, men niveauforskellen handler om at give barnet magten til selv at bestemme, da det er let for barnet at klatre op i sofaen.

Men hvis der f.eks. skal læses et eventyr, kan forældre og børn sætte sig, så de er i samme niveau. En af tankerne er også, at børnene gerne må lege med puderne, som er løse og har ører og øjne. Man kan endda tage puderne med ind til lægen som en ekstra tryghed.

Til sofaen er der også et møbel, der hedder Filuren, fortæl om det!

– Tanken med Filuren er, at den både skal rumme opbevaring og give mulighed for interaktion. En lang ventetid kan trods alt blive lidt kedelig, og med Filuren skabes der mulighed for sjov leg.

Filuren

VIDSTE DU, AT... mere end 200 børn i alderen 4-19 år var med i forskellige kreative aktiviteter, som mundede ud i sofaen Du & Jag.

Vigtigheden af farve

Hvad skal man tage højde for, når man vælger farve og materiale i plejemiljøer? Og hvordan påvirker forskellige nuancer os egentlig? Vi guider dig til de bedste valg.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM OG JOHANNA WALDEN

”Ved bevidst at indrette med farver og kontraster kan du skabe tryghed og lette navigeringen.”

FOTO: JESPER GEORGSSON

EKSPERTEN:

”VÆLG FARVE EFTER, HVILKEN AKTIVITET MILJØET SKAL UNDERSTØTTE”

Christina Wiklunds arbejde som Colour, Material and Finish Manager hos Kinnarps omfatter at være på forkant med materialer, men også at forstå farvernes betydning i dybden.

Christina Wiklund har tekstiler i generne. Arbejdet med tekstiler er gået i arv hos mødrene i hendes familie, siden oldemoderen var syerske hos NK. Som CMF Manager hos Kinnarps har hun ansvaret for samtlige materialer i kollektionerne i samarbejde med produktudviklere og materialeeksperter. Hun er desuden ansvarlig for Kinnarps Colour Studio, som er Kinnarps’ materialesortiment med fokus på bæredygtighed, kvalitet og harmoni. Hendes arbejde betyder, at hun skal være på forkant på materialefronten, men også kunne forstå farvernes betydning i dybden.

– Når man arbejder med tekstiler og andre materialer, følger farver automatisk med, siger hun.

Hvad er vigtigst at tænke på, når det kommer til farver i pleje- og omsorgsmiljøer?

– Farver, der omgiver os i hverdagen, har ikke kun æstetisk betydning. De påvirker vores oplevelser og adfærd, og de kan hjælpe os med at navigere i det fysiske miljø. Det er f.eks. tydeligere at se et møbel, som står i kontrast til gulvet og væggen, og så bliver det også nemmere at finde. Af samme årsag skal man undgå hvidt porcelæn mod en hvid bordplade. Hvis man vil undgå, at en dør bliver brugt, maler man den i samme farve som væggen. Og hvis man gerne vil have, at døren bliver brugt, maler man den i en kontrastfarve til væggen.

Ved at arbejde bevidst med farver og materialer skaber man et grundlag for velvære og tryghed.

– Når du skal vælge farve til plejemiljøer, handler det om at vælge farve ud fra, hvilken aktivitet miljøet skal understøtte, ikke ud fra personlig smag eller tendenser. Hos Kinnarps er det vigtigt for os, at vi skaber bæredygtige og funktionelle miljøer, og vi lægger stor vægt på at guide vores kunder, så de får de rigtige materialer og den rigtige farve på det rigtige sted. ❋

5x tips

til valg af farve

1

Tag udgangspunkt i rummets formål, når du vælger farve, ikke personlig smag eller tendenser.

2

Jordnære tone-i-tone farver skaber et ensartet og harmonisk indtryk og gør det også nemt at ændre møbel-kombinationer efter behov.

3

Brug farver til at markere forskellige områder og lette navigeringen.

4

Tænk på kontraster for at forstærke en funktion eller en ønsket adfærd.

5

Undgå at sætte flere forskellige stærke farver sammen eller mønstre på store overflader. De kan skabe uønskede distraktioner.

FARVE- OG MATERIALEVALG

Der findes visse do's and don'ts, når det kommer til valg af farve og materiale i pleje- og omsorgsmiljøer. Vidste du for eksempel, at pastelfarver og mørke tæpper mod lyse gulve bør undgås?

Arbejd bevidst med kontraster i farvesammensætningen for at lette orienteringen i rum og omkring møbler. Et møbel i en flot farve, der skiller sig ud fra baggrunden, er nemmere at se og bliver derfor også anvendt mere. Modsat kan en dør, der males i samme farve som væggen, skjules og signalere, at døren ikke skal benyttes.

FOTO: MATTIAS HAMRÉN

VIDSTE DU, AT... menneskets farveopfattelse dannes i det limbiske system, som er den del af vores hjerne, der har betydning for vores hukommelse og følelser. Det i sig selv tyder på, at vores oplevelse af farver er stærkt forbundet med vores evne til at bearbejde følelser, lære nyt og styrke vores motivation.

Undgå tæpper i mørke farver mod et lyst gulv, da det af ældre med hukommelses- og demensproblemer kan opleves som dybe huller.

Morris er en stoftype fra Kinnarps Colour Studio, som har en taktil, blød og indbydende struktur.

Vælg taktile stoftyper med struktur, de opleves varme og beroligende, når man rører ved dem.

Undgå pastelfarver på plejehjem, da ældre ikke opfatter farver med samme intensitet som yngre mennesker. Indret derfor hellere med en varm, dyb rød farve end en lyserød.

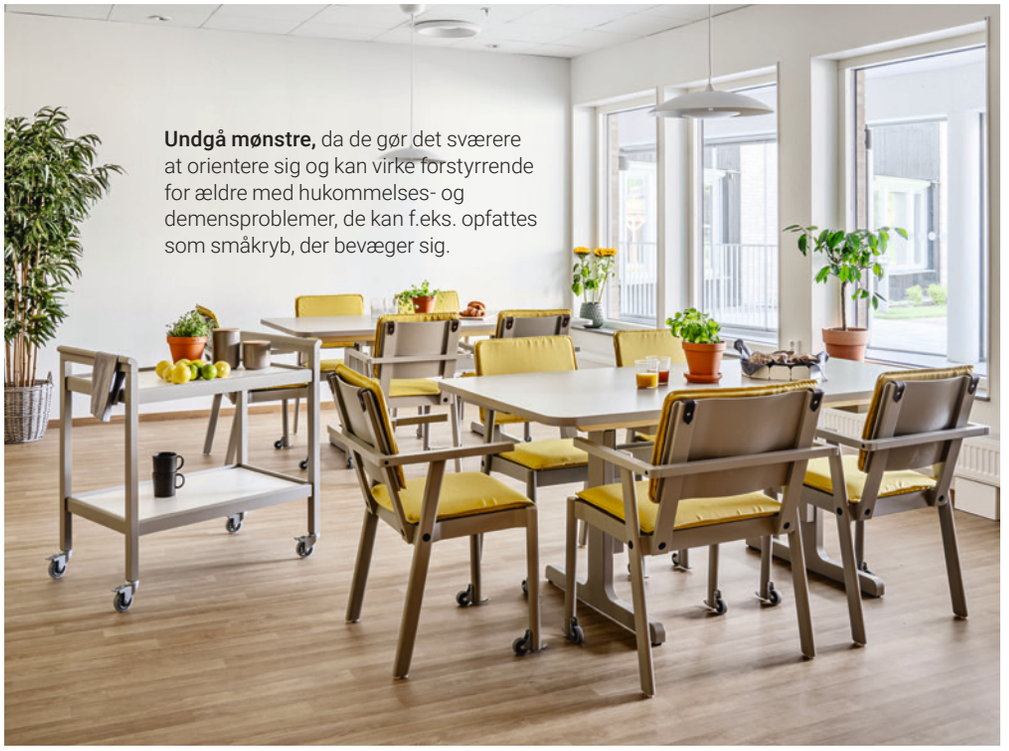

Undgå mønstre, da de gør det sværere at orientere sig og kan virke forstyrrende for ældre med hukommelses- og demensproblemer, de kan f.eks. opfattes som småkryb, der bevæger sig.

KINNARPS COLOUR STUDIO

Kinnarps Colour Studio (KCS) er vores materialesortiment med fokus på bæredygtighed, kvalitet og harmoni. Det tilbyder attraktive materialer, som er gennemtestede og afprøvede for at passe og holde til forskellige typer miljøer. Vores mål er at tilbyde et sortiment, der gør det nemt at finde det udtryk og den funktionalitet, man søger. Træ, metal, plast og tekstil, farver og mønstre, der er nemme at matche med hinanden og den øvrige indretning.

VIDSTE DU, AT...

farver er en af mange ergonomiske faktorer, der skal spille sammen i et miljø for at virke sundhedsfremmende. Sammen med en gennemtænkt plan-løsning, møbler, akustik, lys og luft skabes der en positiv helhedsoplevelse.

Det åbne område er inddelt i flere indbydende åndehuller. Sofaen Point skaber et rum i rummet.

Plads til alle

Hultahuset er borgernes nye opholdssted i Borås, et åbent mødested indrettet af Kinnarps. En af udfordringerne var at få lokalerne til at føles indbydende for alle, både unge og seniorer.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMRÉN

Stolen Neo Lite med sit stilrene design indgår i en serie med flere forskellige varianter. Her sammen med bordet Asto.

Et ekstra opholdssted, der er indrettet som en dagligstue, hvor mennesker mødes på tværs af generationer, åbne aktiviteter for alle aldre – unge som ældre. Det er visionen for Hultahuset på Hulta torv i Borås, det tredje mødested, som Kinnarps har indrettet til byen.

Her skal man føle sig velkommen til at læse lektier, danse, spille, få oplysninger om samfundet eller blot hænge ud med vennerne. Altså skal lokalerne føles attraktive for både unge og seniorer, hvilket var en af mange udfordringer, som Kinnarps i Borås stod over for, da huset skulle indrettes.

Hultahuset blev tegnet af det ansete arkitektfirma Tengbom og indviet i september 2022. Da vi taler med Åsa Gunnesson Bergstrand, som er enhedschef for Hultahuset, og Nezanet Ghebrezghi, som er udviklingsleder, har aktivitetshuset været i gang i nogle måneder.

– Vi har fået en helhedsløsning med alt lige fra møbler til gardiner og blomster, der alt sammen er tilpasset stedets krav. Det er vigtigt, at indretningen passer til alle

Den gennemtænkte farvesammensætning skaber sammen med belysning og planter en tiltalende og ergonomisk helhed. Belysning med pendler forstærker følelsen af, at rummet er inddelt i forskellige åndehuller.

3x produkter

Formstærke møbler til bæredygtige indretningsløsninger.

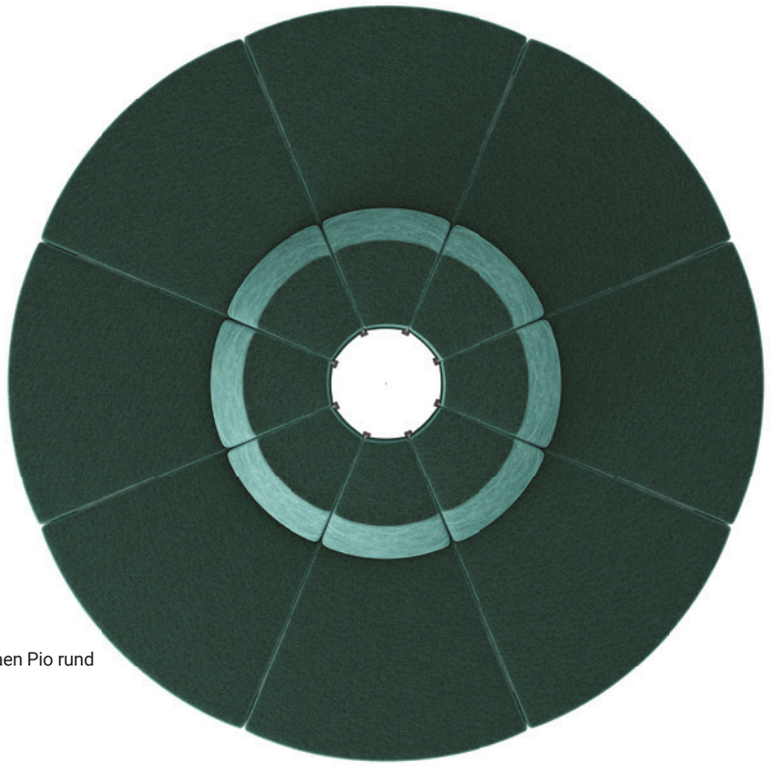

Sofaen Pio rund

Lænestolen Trix

Barstolen Neo

"Med Kinnarps ved vi, at vi får høj kvalitet og møbler, der holder længe."

aldre, både i forhold til hvordan den ser ud, og hvilke funktioner den har. Fint er fint, uanset hvor gammel man er.

Samtidig er der løsninger, som er mere alderstilpassede. For eksempel de lidt bredere lænestole med stabile armlæn og sofaer, der er bløde, men alligevel nemme at rejse sig fra. Her findes også høje borde med barstole og skriveborde med stole, som passer til lektielæsning.

MÆNGDEN AF MENNESKER og aktiviteter stiller også skrappe krav til indretningen. Fleksibilitet og langsigtethed var to vigtige nøgleord. Kinnarps' løsning var at skabe møbelkombinationer til forskellige aktiviteter og behov. Med stabelbare stole og sammenklappelige borde med hjul kan rummet hurtigt omdannes fra f.eks. en forelæsningssal til et stort, dejligt dansegulv.

Da lokalerne skal bruges så ofte som muligt, er materialer og farver nøje udvalgt til at være ekstra hårdføre – og betrækkene kan naturligvis vaskes.

– Vi skal have slidstærke møbler, der tåler intensiv brug. Med Kinnarps ved vi, at vi får høj kvalitet og møbler, der holder længe, siger Åsa Gunnesson Bergstrand.

DEN HARMONISKE HELHED er opnået med gennemtænkt farvevalg, fleksibel belysning samt en indretning, der bidrager til en god akustik. Der er plads til både store og små grupper og til dem, der ønsker eller har behov for at være alene.

– Det skal føles varmt og imødekommende alene at være i lokalerne. Og samtidig skal vi tage hensyn til forskellige funktionskrav, siger Nezanet Ghebrezghi.

– Vi mærker tydeligt, at den betænksomhed, som indretningen udstråler, smitter af på vores besøgende. ✱

FAKTA

Kunde: Borås by
Sted: Borås, Sverige
Arkitekt: Tengbom
Organisation: Et åbent mødested for sociale aktiviteter og borgerservice. Et ud af fem lignende mødesteder i Borås.
Antal medarbejdere: Cirka 20
Areal: Ca. 1.000 m^2
Færdigt: 2022

Lys idé

Al forskning viser, at lyset påvirker vores velvære. Henrik Clausen, forskningschef hos Fagerhult, der for nylig har færdiggjort belysningen på Skaraborgs hospital, fortæller om lyset, der genskaber vores døgnrytme.

TEKST: ELIN AF KLINTBERG FOTO: JOEL DITTMER

Lyset har stor indvirkning på os mennesker. Men vidste du, at vores døgnrytme kan forbedres med Human Centric Lighting – belysning, der er tilpasset efter solens gang, intensitet og lysfarve? Vi fik en snak med Henrik Clausen, forskningschef hos Fagerhult, som for nylig har færdiggjort belysningen på Skaraborgs hospital.

Hvad er Human Centric Lighting?

– Belysningsløsninger med mennesket i fokus, som enkelt forklares som elektrisk belysning, der efterligner solens gang og genskaber vores døgnrytme.

Hvorfor er lyset så vigtigt for os mennesker?

– Al forskning viser, at lyset påvirker vores velbefindende – lige fra humør til søvn, produktivitet og visuel opfattelse. Det er lyset, der styrer vores naturlige døgnrytme. Når lysniveauerne eller døgnrytmen forstyrres, hvis man f.eks. arbejder om natten eller tilbringer tid på sygehuset, følger den indbyggede døgnrytme ikke med i forandringen, og kroppen påvirkes af f.eks. søvnforstyrrelser eller problemer med stress. Det vil vi ændre med vores evidensbaserede løsninger.

Hvor bruges Human Centric Lighting i dag?

– Især inden for områder som pleje og omsorg, hvor man især inden for syge- og ældrepleje har set meget positive resultater.

Hvordan har I arbejdet med belysningen på Skaraborgs hospital?

– Om formiddagen har vi et hvidt, frisk lys med høj densitet, som fortæller, at det er morgen. Om dagen har vi et varmt hvidt funktionslys, som har en opkvikkende effekt, og om aftenen efterfølges det af et varmt lys, som leder tankerne hen på levende lys eller petroleumslamper. Om natten er der et orange lys for at sikre den bedst mulige søvn. For dem, der arbejder om natten på hospitalet, er der pauserum med hvidt, frisk morgenlys, hvor man kan opholde sig i en halv time for at øge vågenheden og koncentrationen.

Med den rette belysning kan man øge aktivitetsniveauet i løbet af dagen og øge patienternes restitution, men også forbedre deres søvn og reducere mængden af medicin. ✱

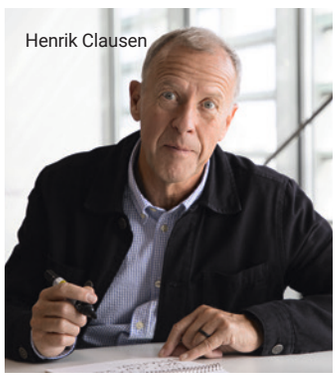

Henrik Clausen

Human Centric Lighting er belysning, som er tilpasset efter solens gang, intensitet og lysfarve.

VIDSTE DU, AT

… hvor meget lys, der kommer ind i øjet, har en direkte indvirkning på, hvordan vi har det. Når det er mørkt, produceres søvnhormonet melatonin. Når lysstyrken når omkring 300 lux, øges produktionen af kortisol, hvilket mindsker produktionen af søvnhormon – og vi bliver mere frisk.

… uden at vi tænker over det, ændrer lyset farvetemperatur i løbet af dagen. Mens alle mennesker reagerer ens på lysstyrke, har vi også en tendens til at reagere forskelligt på farvetemperaturer. Dog er det bevist, at hvidt lys med over 4.500 kelvin og højt blåt indhold har en opkvikkende effekt. Det menes at skyldes, at vi har haft en klar blå himmel over vores hoveder i 7 millioner år, og det har hjernen lært at tolke som dag.

FORMIDDAGSLYS

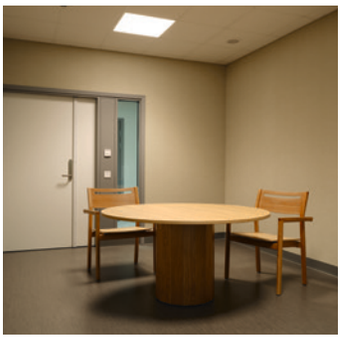

DAGSLYS

AFTENLYS

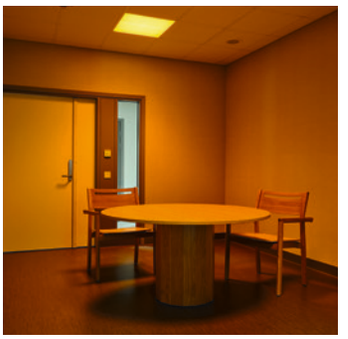

Når forskning møder omsorg

Valgfrihed og stimulering, det rigtige lys og den rigtige farve. Inden for forskning ved man, hvad der kræves af et fysisk plejemiljø, for at ældre skal have det godt. Forsker Helle Wijk forklarer de vigtigste resultater – og hvorfor de alt for sjældent bliver til virkelighed.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM FOTO: KARL NORDLUND

"Ældre mennesker er jo individer med forskellige behov, præcis som dig og mig."

Vi bliver ældre og ældre. Og behovet for plejemiljøer for ældre kommer ikke til at blive mindre. Men hvordan skal de udformes for at give os det anstændige liv, som vi fortjener i livets efterår? Helle Wijk, professor i sygepleje ved Göteborgs universitet og gæsteprofessor i plejearkitektur på det tekniske universitet Chalmers, har forsket længe i emnet. De seneste 25 år er der sket meget inden for forskningen, siger hun.

– I dag forsker sundheds- og arkitekturvidenskaberne i fællesskab, både nationalt og internationalt. Det siger en del om udviklingen. Derudover satser investorerne mere på den her type forskningsspørgsmål, og kommunerne er blevet mere bevidste om, at deres miljøer skal undersøges.

Et plejemiljø, der er personcentreret og hjemligt, skaber ifølge Helle Wijk de bedste forudsætninger for trivsel og velvære. I sin egen afhandling fra 2001 viste hun, hvordan farver kan bruges til at forbedre plejemiljøer for ældre.

– Når vi bliver ældre, bliver synet og evnen til at opfatte kontraster dårligere. Farvekoder og kontraster kan bruges til at vække genkendelse, tilskynde til brug og tydeliggøre rumfølelsen. Lyssætningen er en anden faktor. Korrekt lys kan gøre det nemmere for ældre at se, hvad der er på tallerkenen, eller læse dagens avis.

Ældre kan også have svært ved at gå langt og orientere sig, især om natten. Derfor bør ældreboliger være mindre og uden alt for stor afstand.

– Afstanden mellem soveværelse og badeværelse er et vigtigt punkt, for dér sker mange faldulykker. I et godt fysisk plejemiljø behøver du ikke vandre rundt på usikre ben i mørket på jagt efter badeværelset.

Et veldesignet plejemiljø til ældre indebærer også valgfrihed for brugerne, understreger Helle Wijk. Det kan handle om plads til egne møbler, men også om muligheden for både privatliv og socialt samvær.

– Ældre mennesker er jo individer med forskellige behov, præcis som dig og mig.

Nogle gange har man måske lyst til at spise med andre, andre gange ikke. Der kan f.eks. placeres enkelte lænestole til dem, der vil sidde og læse i fred og ro, og sofagrupper til dem, der vil sidde sammen.

Så hvor godt er vores plejehjem udformet?

– Det svinger meget. Mange blev bygget i 70'erne og 80'erne som små hospitaler med lange gange og stuer. Der findes også fantastiske eksempler, som er bygget senere, hvor man har satset på plejehjem med en hjemlig følelse, både ude og inde.

Hvad kan man sige om nutidens udemiljøer til ældre?

– Alt for ofte har plejehjem slet ikke noget udemiljø, og hvis de findes, så er de sværttilgængelige eller mangler beskyttelse mod sol og vind. Alle burde have adgang til gode udemiljøer, uanset alder.

Hvad kan der gøres bedre for fremtiden?

– Det ville være en god start at give mere plads til de ældres meninger. Deltagelsesdesign, hvor man tager udgangspunkt i, hvad brugerne selv ønsker, har været anvendt længe inden for forskning. Det bør også gøres inden for kommunal pleje og omsorg. Generelt tager implementeringen af resultaterne alt for lang tid.

Hvordan kan det være?

– Der har været for lidt dialog mellem akademikerne og folkene på pleje- og omsorgsområdet. Nu skal vi sørge for, at al den forskning, vi har, også bliver et værksted – gennem samarbejde med samfundet, erhvervslivet, politikerne og medierne. ✱

6x tips til bedre plejehjem

1

VALGFRIHED OG STIMULERING
Variation i udformningen er lige så vigtigt ude som inde.

2

BRUG FARVEKONTRASTER OG KODER
Gør det lettere at orientere sig og forebygger ulykker.

3

TILPAS LYSSÆTNINGEN
Det er vigtigt for både sikkerheden og livskvaliteten.

4

DEN RETTE HØJDE PÅ MØBLERNE
Det skal være let at sætte sig og rejse sig.

5

LAD DE ÆLDRE DELTAGE I UDFORMNINGEN
Brugernes egne synspunkter bør være et centralt udgangspunkt.

6

TILPAS UDEMILJØET
Skal være lettilgængeligt og sikkert, varieret og med beskyttelse mod sol og vind.

Plads til pause. Lænestolen Invito blev opdateret i en indbydende farve, der står i fin kontrast til væggen.

Helende hus

Hvordan bygger man et trygt miljø til mennesker i krise? Psykiatrins Kvarter ved Södra Älvsborgs sygehus i Borås er et prageksempel på moderne plejearkitektur – og kunsten at genbruge gamle møbler.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMRÉN

Stolen Jig blev ompolstret i en harmonisk grøn nuance.

Bæredygtighed, genbrug og mennesket i centrum. Psykiatrins Kvarter i Borås er byens hidtil største satsning på moderne arkitektur til psykiatrisk pleje. Her har man også satset på cirkularitet med en stor andel af genbrugsmøbler i lokalerne.

– Indretningen er en vigtig del af plejen. Vi er positivt overraskede over, hvor godt det kan blive med genbrugsmøbler, når løsningen er gennemtænkt og godt planlagt, siger Pernilla Jansson, projektleder på Södra Älvsborgs sygehus.

Kvarteret ved Södra Älvsborgs sygehus stod færdigt i 2022 med design af det prisbelønnede arkitektkontor White Arkitekter – en ny, stjerneformet bygning og en renoveret ældre bygning, der er forbundet af en hovedindgang. Formålet var at samle

Sofaer og lænestole fra Humlan-serien fik lov til at beholde deres ben i birk, men blev ompolstret med nyt kunstlæder.

"Indretningen er en vigtig del af plejen. Vi er positivt overraskede over, hvor godt det kan blive med genbrugsmøbler."

al psykiatrisk pleje i området på ét sted og skabe mere hensigtsmæssige miljøer for patienter og personale.

– Vores lokaler skal ikke opleves som en lukket institution, men føles indbydende og fremme patientens selvstændighed, frihed og selvansvar, samtidig med at de er rolige, trygge og sikre for alle, der bevæger sig rundt i huset, siger Pernilla Jansson.

DET ER I DEN ældre bygning, at mange af møblerne er blevet genbrugt. I begyndelsen af projektet blev der foretaget en opgørelse for at undersøge, hvilke møbler der passede til White Arkitekters indretningskoncept og var velegnede til at blive opdaterede. I antal landede det på omkring 900 objekter, hvoraf ca. 600 er blevet renoveret, fornyet og tilpasset af Kinnarps.

– Efterspørgslen efter bæredygtige løsninger, herunder genbrug, vokser, og vi har gode systemer, der kan håndtere omfangsrige og komplicerede projekter. Der findes kun vindere i den her udvikling, ikke mindst miljøet, siger Peter Göransson fra Kinnarps Borås.

Bare fordi noget er genbrugt, betyder det ikke automatisk, at det er bæredygtigt. Først skal der foretages en professionel vurdering, så de mindre egnede produkter bliver frasorteret. Det er også vigtigt for det cirkulære flow, at møblerne er af høj kvalitet

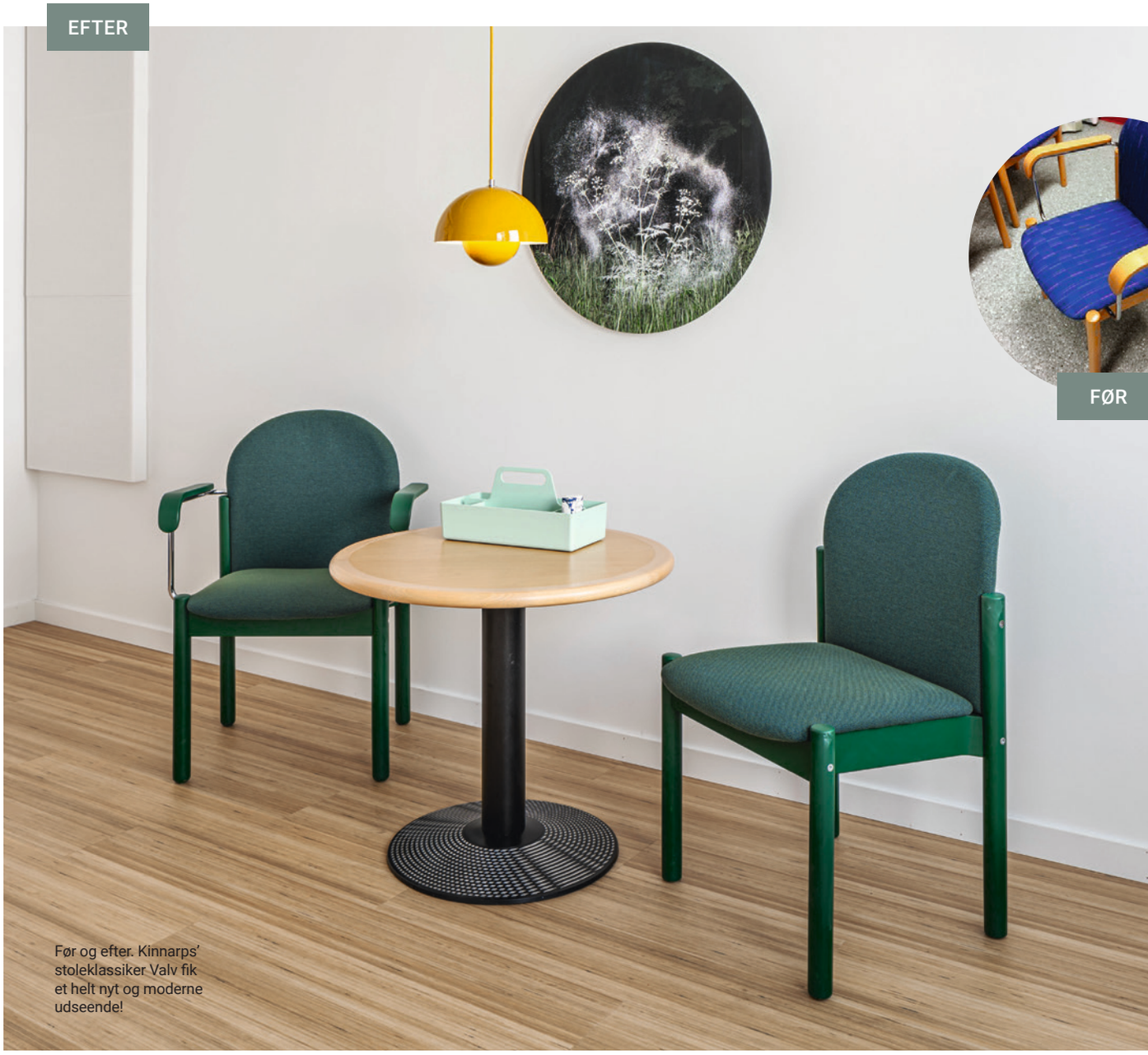

Før og efter. Kinnarps' stoleklassiker Valv fik et helt nyt og moderne udseende!

og fremstillet bæredygtigt fra starten. Det faktum, at en stor del af de møbler, der blev genbrugt, kom fra Kinnarps med produktion i Sverige, forenklede processen – og bidrog til, at det cirkulære flow kunne holdes til fulde.

På Kinnarps' fabrik i Skillingaryd fik sæder og ryglæn ny, bæredygtighedscertificeret polstring i stof eller kunstlæder. Møblerne blev derefter fragtet tilbage til Borås på en for Kinnarps karakteristisk måde, nemlig indpakket i genanvendelige tæpper i egne lastbiler, som kører på fossilfrit brændstof.

– Vi fik først at vide, at der ikke var ret mange møbler, der kunne genbruges. Men da vi tog ud og kiggede, så vi et stort potentiale. Sådan er det ofte. Man kan næsten altid genbruge mere, end mange tror, uden at gå på kompromis med funktion eller udseende, siger Susanna von Eyben, indretningsarkitekt hos White Arkitekter.

PERNILLA JANSSON ER overbevist om, at genbrug kommer til at blive mere almindeligt i Västra Götalandsregionen og på Södra Älvsborgs sygehus.

– Bæredygtighedsargumenterne er stærke. De miljømæssige og økonomiske er indlysende, men der er også sociale aspekter. Vi, der arbejder her, er stolte af, at vi har brugt vores ressourcer effektivt, og da vi er en skattefinansieret virksomhed, skaber genbrug også legitimitet for os hos borgerne. ✱

FAKTA

Kunde: Västfast og Södra Älvsborgs sygehus psykiatrienheden
Arkitekt: White Arkitekter
Aktiviteter i den renoverede bygning: Psykiatrisk akutmodtagelse
Aktiviteter i nybyggeriet: Lukkede afdelinger, akutafdeling for voksenpsykiatri, børne- og ungepsykiatri samt en rehabiliteringsenhed
Sted: Borås, Sverige.
Etager: 6
Færdigt: 2022

Her gennemgår stolen Jackie en af mange kvalitetstest i Kinnarps' testlaboratorium. Jackie er Möbelfakta-mærket, hvilket sikrer, at produktet har den højeste kvalitet, ikke afgiver nogen farlige stoffer og produceres under ordentlige arbejdsforhold.

Testlaboratoriet

Det er en selvfølge for enhver, at en stol ikke vælter eller går i stykker. Men rejsen til trygge møbler er lang og omfatter omhyggelig testning og meget dokumentation. Vi fik chancen for at kigge med bag kulisserne i Kinnarps' testlaboratorium for at se, hvordan det foregår.

TEKST: FIA FJELDE FOTO: JESPER GEORGSSON

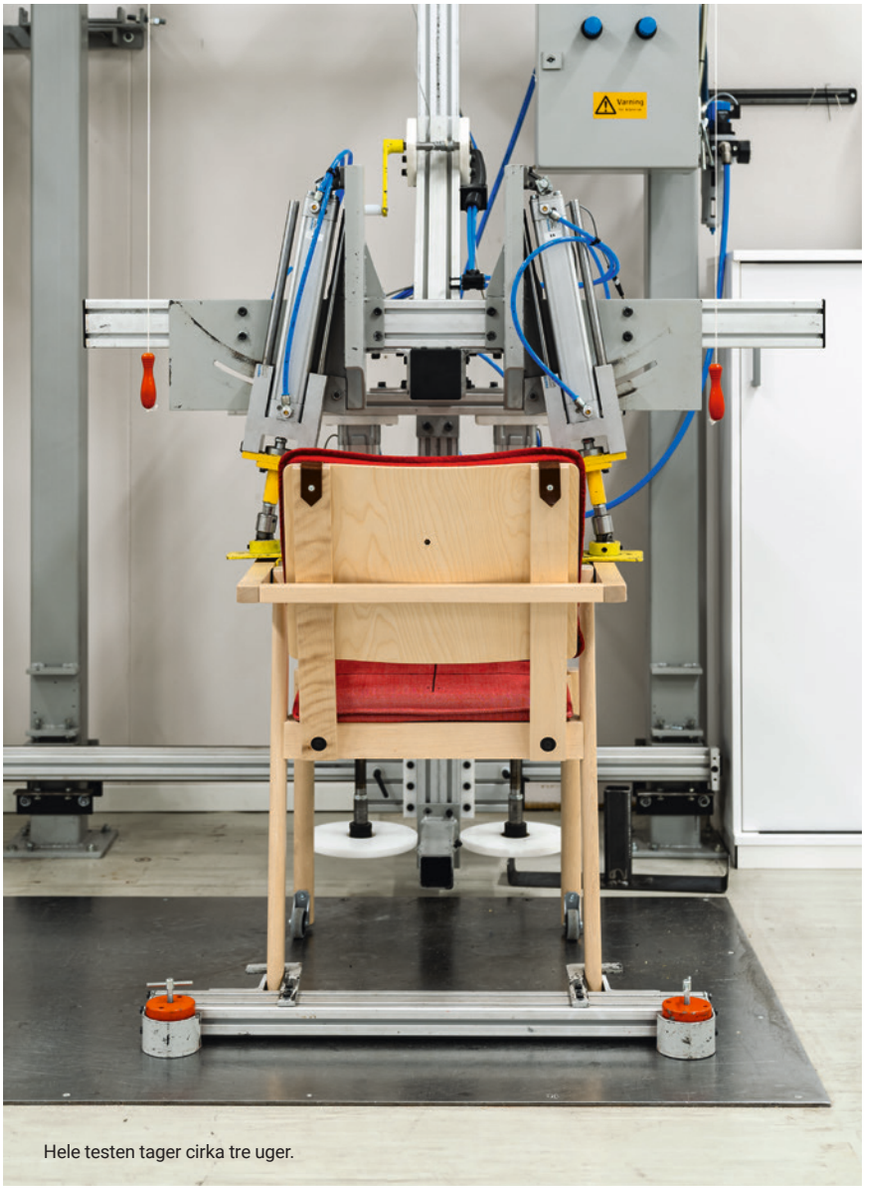

Hele testen tager cirka tre uger.

”Laboratoriet har 38 forskellige testmetoder inden for møbelprøvning, og der kommer cirka 300 produkter igennem her hvert år.”

Kinnarps’ eget laboratorie stod færdigt i 1994 klar til at teste møbler. Og ja, det ser ud, som man forestiller sig, som på en fabrik med forskellige stationer og et specifikt flow. Man styrer også temperatur og luftfugtighed på fabrikken for at kunne teste overfladen på møblerne. Men hvorfor tester man egentlig møbler?

– Ganske enkelt for at sikre, at de opfylder de krav, der stilles til dem i form af sikkerhed, holdbarhed og stabilitet, fortæller Testing Manager Jörgen Nilsson. Hvis vi som eksempel tager en stol, som skal anvendes i offentlige miljøer, så er det specificeret, hvilke krav der er til netop den type anvendelse, og hvordan man skal teste den.

Laboratoriet har 38 forskellige testmetoder inden for møbelprøvning, og der kommer cirka 300 stole, borde, sofaer, lænestole, opbevarings- og kontormøbler igennem her hvert år. Hver test starter med dokumentation: vejning, måling og fotografering.

– Hvis vi fortsætter med at bruge en stol som eksempel, så sætter vi os i den og mærker, om der er nogen klemrisiko eller noget, man kan skære sig på. Derefter markerer vi, hvor vi skal udføre vores test og placerer den i maskinen til statiske belastninger, fortæller Jörgen.

Så sker der flere forskellige dynamiske belastninger, hvoraf den første er på sæde og ryg i 100.000 cyklusser, det tager en uge. Man tester også belastningen vertikalt og forfra, og afhængigt af hvilken del der er tale om, er der en specifik vægt og et bestemt antal cyklusser, der skal anvendes. Hele testen tager cirka tre uger og skal svare til et møbels levetid for en person med en brugervægt på op til 110 kg.

– For at et møbel skal bestå testen, må der ikke være noget, der er gået i stykker, der må ikke være nogen revner, og der må selvfølgelig ikke være nogen større deformationer. Funktionen skal stadig være, at du skal kunne sidde og læne dig mod ryggen.

Som laboratorietekniker følger du dine produkter gennem stationerne og kontrollerer kravene efter hvert delmoment. Når afprøvningen er færdig, skrives der en rapport til bestilleren.

Hvordan ser udviklingen ud omkring test af møbler?

– Kravene er jo altid de samme; at møblerne skal være trygge, men den måde man gør tingene på, bliver hele tiden mere omhyggelig og tydelig. Det her med klemrisiko kan for eksempel virke ret tilfældigt, men nu hvor der er en beskrevet metode til det, er det lettere at blive mere konsekvent og sikker i vurderingen.

Hvad ligger ude i horisonten, når det kommer til møbelstandard?

– Nu arbejder vi jo meget med genbrug og standardudviklingen omkring det. Møblerne skal jo stadig være lige så sikre som dem, der fremstilles af nye materialer, og her arbejdes der meget med, hvordan vi skal vurdere den type møbler. En slags bæredygtighedsarbejde, som føles spændende. ✱

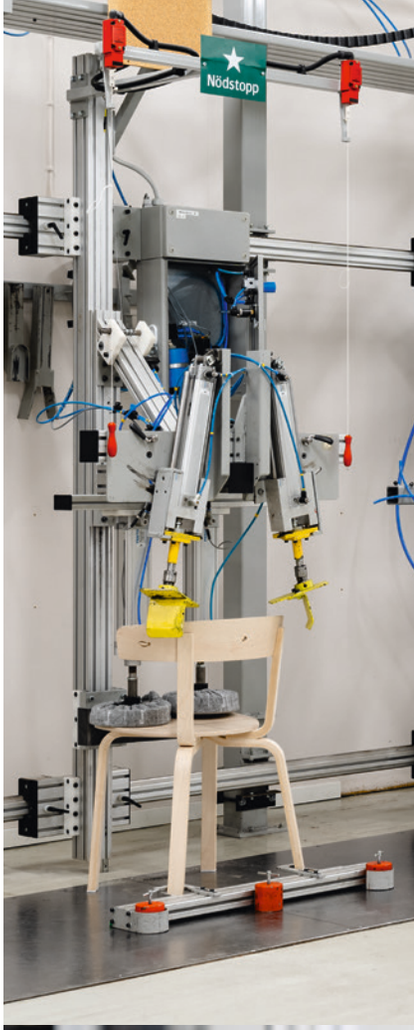

Det er ekstra vigtigt at teste holdbarheden på møblernes overflade i miljøer med hyppig rengøring og desinfektion.

Jörgen Nilsson er Testing Manager på Kinnarps' laboratorium.

KRAV

Hvad skal man tænke på, når man vælger kvalitetsmøbler, der skal holde over tid?

1

Kortlæg og analyser jeres behov ud fra en langsigtet løsning, der passer til jeres virksomhed.

2

Vælg møbler, der er designet til at blive fornyet og genanvendt.

3

Kig efter miljømærkninger og certificeringer som f.eks. Möbelfakta, FSC® og Oeko-tex.

4

Kontroller kvalitet og sikkerhed – f.eks. gennem europæiske standarder.

5

Vælg egnede materialer og farver, der er tilpasset jeres miljøer.

6

Stil spørgsmålstegn ved, hvordan og hvor jeres møbler fremstilles.

7

Undersøg, hvordan møblerne transporteres, og hvordan indretningen implementeres.

8

Vælg evalueringsparametre med omhu.

9

Stil kvalitative krav i forbindelse med holdbarhed til både nye og genanvendte møbler.

Meningsfulde miljøer

Hjørne med hjemlig stemning. Serveringsvognen Ruter og gyngestolen Sture indbyder til et øjebliks afkobling.

I tilknytning til samlingssalen er der et separat rum med skydedøre, som beboerne kan leje sammen med deres pårørende til private arrangementer.

Med sin varme og imødekommende atmosfære er plejehjemmet Djupängen blevet et inspirerende eksempel på, hvordan indretning kan højne kvaliteten for såvel beboerne som arbejdsmiljøet. Tre år senere besøger vi endnu engang stedet for at se, hvordan det hele fungerer.

TEKST: FIA FJELDE FOTO: MATTIAS HAMRÉN

MERE INSPIRATION FRA DJUPÄNGEN:

Da Djupängen skulle tage form, fik man hjælp fra Kinnarps og deres behovsanalyse Next Care®, som indebærer, at man på et tidligt stadie indleder et samarbejde. På den måde fik man mulighed for at være med til at gennemtænke indretningens funktion og form fra bunden. Helena Eriksson er enhedschef på Djupängen og var med fra start.

– Det var meget interessant at være med i processen og kunne påvirke alt fra det æstetiske til det arbejdsmiljømæssige. Vi fik endda lejlighed til at udvikle en ny, funktionel sofa, som vi så et behov for.

Det var til beboernes fællessal Träff-punktet (Mødestedet), hvor man ville have siddepladser, der var robuste og nemme at rengøre med aftageligt betræk, uden at det gik ud over udseende og materialevalg.

– For os har det været vigtigt at fjerne institutionsfølelsen. Uanset om man er i sin lejlighed eller i fællesområderne, skal det føles indbydende, og det synes jeg, vi er lykkedes med, siger hun.

Genbesøg: Djupängen

I samarbejdet mellem Hammarö Kommune, Kinnarps og arkitekfirmaet Tengbom opstod ønsket om en sofa med større hjemmefølelse tilpasset til plejemiljøer. I løbet af processen udviklede man møbelserien Dahlia.

Opholdsrummet på Djupängen har udsigt til den smukke indergård og naturen udenfor. Her ses Kurbits lænestole og armstole.

Djupängens enhedschef Helena Eriksson.

Jeg føler mig tryg ved at have mor her. Når jeg kommer, kan vi være sammen. Det er hyggeligt og hjemligt. Jeg oplever, at hun føler sig hjemme her.

Gunilla Sundell, pårørende

Jeg troede aldrig, at jeg ville ende på et alderdomshjem, men nu er jeg meget, meget tilfreds.

Vandis Sundell, beboer

Funktioner som højdejusterbare spiseborde og små hjul på stolene gør det nemmere for os personale at sørge for, at beboerne sidder godt og trygt ved spisepladsen.

Jennifer Lidbrand, sosu-assistent

FAKTA

Kunde: Hammarö Kommune
Sted: Hammarö, Sverige
Arkitekt: Tengbom
Antal beboere: 120
Antal medarbejdere: 45
Færdigt: 2020

Æstetik, selvstændighed og respekt gennemsyrer miljøet på Djupängen. Og det er noget, personalet også sætter pris på. Ud over at der er hyggeligt, gør det deres arbejde lettere at vide, at beboerne f.eks. sidder trygt og sikkert, og at de ved hjælp af smarte møbler kan klare flere ting selv.

– Det resulterer jo i, at arbejdet bliver mindre fysisk tungt og plejebehovet noget mindre, så der i stedet kan bruges tid på social omsorg, forklarer Helena.

Farvesammensætningen er gennemtænkt, og hver enhed har sin egen skala til at skabe en så ensartet fornemmelse som muligt. Miljøet er åbent og indbyder til bevægelse. Gangarealer og vinduesfremspring har hvilepladser med behagelige lænestole, som er lette at sætte sig i og rejse sig fra. Det er win-win for alle at gøre fysisk aktivitet nemmere.

– Hvis man har fysikken, vil vi gerne bibeholde den. Det gavner naturligvis den enkelte, men også personalet, fordi det f.eks. reducerer tunge løft. Det bliver også en måde at skabe gode stunder sammen med de besøgende, at komme ud af lejligheden og måske gå en hyggelig tur og sætte sig og kigge på udsigten et øjeblik.

Indretningen er afgørende for oplevelsen af boligen, og det har været vigtigt at skabe meningsfulde miljøer. Der er for eksempel lagt meget vægt på at skabe en rolig og skøn spa-afdeling, hvor man kan bade, få fodpleje eller komme til frisør.

– Det er vigtigt, at det føles, som om man skifter miljø, selvom man bliver i lokalerne. Det er værdifuldt at få lov til at bibeholde den der følelse af, at der sker noget rart og afvekslende i hverdagen.

I de år, der er gået, har man været i løbende dialog med Kinnarps og fulgt op på, hvad der har fungeret godt eller mindre godt, så man på Djupängen føler, at man får hjælp til at sørge for, at boligen fortsat opfylder de behov, der dukker op, og den vision, man har udarbejdet sammen.

– Nu supplerer vi med lidt flere møbler fra Kinnarps. Frem for alt ønsker vi at skabe flere små siddegrupper i fællesområderne, så man kan slå sig ned ved vores store vinduer og nyde udsigten.

Hvornår oplevede du sidst, at miljøet gjorde livet lettere for beboerne?

– I fredags havde vi generationsdisko i vores fine fælleslokaler. Der var åbent for mindre børn, som kunne komme og danse med vores ældre. Vi havde popcorn, saft, balloner og en diskokugle, og da jeg pludselig så mit yngste barnebarn på tre år kaste en ballon til en ældre kvinde og så den der gnist i øjnene på hende, blev jeg helt rørt. ❋

nysgerrig på: gun aremyr

Der hersker ingen tvivl: Et miljø, der appellerer til alle vores fem sanser, får os til at føle os trygge og glade – det være sig duften af friskbrygget kaffe, solen, der varmer gennem et tyndt gardin eller bløde lagner mod huden. Men når det kommer til demenssyge, er der yderligere to sanser, som er vigtige at have med i tankerne.

TEKST: FIA FJELDE FOTO: KARL NORDLUND

De syv sanser

REFLEKSIONSKORT

Gun Aremyr og kollegaen Bertha Ragnarsdóttir har ud fra deres lange erhvervserfaring inden for demenspleje udarbejdet en boks med refleksionskort. Tanken er, at personalet i hjemmeplejen eller på plejecentre skal have et redskab til at reflektere over etisk vanskelige situationer, hvor man vil det bedste, men hvor kommunikationen med de pårørende er gået i hårknude.

Det er lige så vigtigt at skabe tryghed hos de pårørende som hos personalet. Og det kræver nogle gange en del omtanke og refleksion. Da kan disse kort med scenarier fra almindelige situationer være en god hjælp på vejen til større forståelse.

Læs mere om refleksionskortene på gunaremyr.se.

LÆS MERE FRA GUN AREMYR:

Gun Aremyr har arbejdet inden for demensområdet siden slutningen af 80'erne og har i sin rolle som arbejdsterapeut, pårørendekonsulent og foredragsholder mødt masser af mennesker og boliger undervejs. Det blev tidligt meget tydeligt, hvordan et velgennemtænkt fysisk miljø kan gøre livet lettere på en række forskellige områder for personer med kognitive funktionsnedsættelser. Mens den absolut vigtigste læring var, at alle er forskellige og har deres egne unikke livshistorier, så var der også nogle generelle ting at tage hensyn til, såsom de syv sanser.

– De fem ydre sanser gør, at vi ved, hvor vi befinder os i verden, de to indre, muskel- og ledsansen og balancesansen gør, at vi kan mærke den i vores krop, forklarer hun.

– Jeg så for eksempel, at når en person med demenssygdom opfatter et mørkt tæppe som et hul, og led- og muskelsansen efterfølgende fortæller, at det er det ikke, når den syge går ud på tæppet, så skaber det en masse unødig uro og stress.

En sund hjerne tolker hele tiden og husker ting, men når man ikke kan huske, bliver den viden ikke ved med at være der, og personen bliver lige så overrasket og bange, hver gang forbindelsen mellem sanserne ikke stemmer overens. Man taler om, at raske menneskers hjerne husker ting, men når hukommelsen svigter, skal man bruge sanserne til at kunne genkalde sig noget. Gun nævner som eksempel: Forestil dig, at du tager hånden ned i tasken for at fiske en mobiltelefon op, og i stedet får du fat i en blød, gammel frugt … Ja, vi har vel alle oplevet noget lignende og kan genkende følelsen.

– Så bliver du forskrækket, ikke? Kortisol og adrenalin går i gang, og det giver en reel stresspåvirkning. Hvis man som demenssyg ikke kan stole på sine omgivelser, så følger den følelse af ubehag én gennem hele dagen, siger Gun.

Balancen er også noget, der ofte svigter hos demenssyge. Derfor er det vigtigt at kunne stole på, at møblerne i rummet kan fungere som støtte. Robuste, solide møbler, der er nemme at sætte sig i og komme op af, bidrager til følelsen af selvstændighed. Indretningen bør også bidrage til tryghed ved at være troværdig. Det vil sige, at materialerne er, hvad de ser ud til at være, at en træoverflade virkelig giver følelsen af træ og ikke i virkeligheden er en hård plastoverflade.

– Jeg føler mig roligere og mere tryg og har lettere ved at opleve glæde i et miljø, hvor jeg ikke behøver at være på vagt. Og det er jo egentlig derhen, vi gerne vil, når vi indretter for alle, men det er helt afgørende for livskvaliteten for personer med demenssygdom.

En gennemtænkt institutions- og individtilpasset indretning virker sundhedsfremmende for både personale og beboere.

– I dag taler vi om demensvenlige samfund, men det, der er en støtte for dem, er jo ikke en hindring for andre, snarere tværtimod. ✱

5x tips

til plejemiljøer for personer med demenssygdom

1

SKAB KONTRASTER FOR BEDRE ORIENTERING

Gulve, vægge, døre og indretning i kontrastfarver letter orienteringen i et rum og skaber en følelse af selvstændighed for beboeren. Tydelighed reducerer også uro og frustrationer.

2

DÆMP LYDBILLEDERNE

Sørg for, at møblerne ikke afgiver skrabende lyde, og tilføj gerne lydabsorberende elementer i rummet. Blød musik og naturlyde kan være beroligende og stimulerende, hvis beboeren selv kan vælge, hvornår vedkommende vil lytte til det.

3

HAV SYNSÆNDRINGER MED I TANKERNE

Den rigtige belysning forebygger ulykker, gør det lettere at orientere sig og påvirker døgnrytmen. Husk, at oplevelsen af farve ændrer sig med årene.

4

ET TRYGT MILJØ MED DE RIGTIGE MØBLER

Siddemøbler, som er nemme at sætte sig i og rejse sig fra, øger selvstændigheden. Og ærlige, naturlige materialer eliminerer overraskelser og øger følelsen af harmoni og tryghed.

5

SKAB EN HJEMLIG STEMNING

Når den enkelte bolig føles hjemlig, bliver beboerne trygge. Husk, at børn og børnebørn også skal føle sig velkomne!

Alderens ret

Nutidens plejehjem stiller nye krav til interior og arkitektur. Det skal både være hjemligt for brugerne – og et godt arbejdsmiljø. Kinnarps var med til at skabe indretningen på Håsta ældre- og plejecenter i Hudiksvall, Sverige.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMRÉN

Man bliver mødt af lænestol- og sofaserien Thyra både i indgangen og inde i boligen. Thyra er et meget bæredygtigt valg, da alle løse dele kan opdateres eller udskiftes efter behov, helt uden brug af værktøj. Designet med sprække mellem sæde og ryg samt god adgang under møblet, så man kan holde en god hygiejne.

Funktionslænestolen John med diskret indbyggede funktioner, der øger brugerens selvstændighed. Armlænene kan løftes for nemmere flytning til og fra kørestol.

Indretning til både brugere og personale. Hyggeligt boligmiljø, men også et attraktivt, ergonomisk arbejdsmiljø. Det var opgaven, da Kinnarps Hudiksvall blev hyret til at indrette udbygningen af Håsta ældre- og plejecenter i samarbejde med kommunen og Tillsammans Arkitekter.

– Kinnarps har hjulpet os med at opdatere og fremtidssikre indretningen i den nye del af plejecenteret, siger Thomas Eriksson, projektansvarlig hos social- og omsorgsforvaltningen i Hudiksvall.

DEN OPRINDELIGE DEL af Håsta ældre- og plejecenter med 40 lejligheder blev bygget omkring årtusindskiftet. Da kommunen besluttede at udvide centeret med yderligere 48 lejligheder, var det med den viden, at meget har ændret sig i løbet af de seneste 20 år.

– Kravene og forventningerne fra beboere, pårørende, ansatte og samfundet som helhed er anderledes i dag. Nutidens ældre- og plejeboliger skal have fokus på individet og kunne kombinere et hjemligt miljø med funktion og en god helhedsergonomi. Det handler om respekt både for de ældre og for personalet, siger Thomas Eriksson.

Han fortæller, at Hudiksvall Kommune tidligt identificerede behovet for at supplere sin egen arbejdsgruppes erfaringer med kompetence udefra, for at indretningen skulle kunne leve op til de høje målsætninger. Processen, som gik forud for indkøb, har været præget af dialog og samarbejde.

"En gennemtænkt og hyggelig indretning er meget vigtig for, at vi kan rekruttere medarbejdere fremover."

Polstrede møbler øger ikke alene trivslen og den hjemlige stemning, de bidrager også i høj grad til et bedre lydmiljø.

– Nøglen til indemiljøet var ikke mindst det tætte samarbejde mellem Kinnarps og Tillsammans Arkitekter. De har arbejdet hårdt og skabt en sammenhængende løsning med farver, lyd og lys, der harmonerer godt. Det betyder en tryg, stimulerende helhedsoplevelse for vores beboere og et godt arbejdsmiljø for vores personale, siger Thomas Eriksson.

DET ER TEAMET hos Kinnarps Hudiksvall, der har ansvaret for projektet på Håsta.

– Kommunen begyndte at tænke på indretningen tidligt i projektet, hvilket altid skaber gode forudsætninger for et vellykket slutresultat. Vi har været involveret i processen og har derfor kunnet bistå med både kompetence og konkrete indretningsløsninger – en helhedstankegang, der gavner alle, siger Jonas Sjölund, Kinnarps Hudiksvall.

Den nye bygning på Håsta består af fire afdelinger med to grupper med seks boliger i hver afdeling. Huset er bygget med bærende bygningsdele i træ, og møblerne fra Kinnarps harmonerer med arkitekturens naturlige, lyse og varme fornemmelse.

Thomas Eriksson fremhæver indretningens vellykkede kombination af bløde og hårde værdier. Hyggeligt og hjemligt, men også praktisk og let at holde.

– Det er ganske simpelt nogle rigtig fine møbler med rigtig god funktion og kvalitet. Det indebærer også en langsigtet holdbarhed og en god helhedsøkonomi.

TANKEN MED indretningen er at skabe trivsel og velvære for dem, der bor og arbejder der. Men på Håsta er indretningen vigtig af en anden grund, siger Thomas Eriksson:

– Det er stadig mere tydeligt, at vi skal kunne tilbyde et godt arbejdsmiljø for at være en attraktiv arbejdsgiver. En gennemtænkt og hyggelig indretning er meget vigtig for, at vi kan rekruttere medarbejdere fremover og dermed holde en god kvalitet i organisationen. ✱

FAKTA

Kunde: Hudiksvall Kommune, Sverige
Projekt: Tilbygning til Håsta ældre- og plejecenter
Arkitekt: FE Arkitekter, Tillsammans Arkitekter
Antal etager: To
Areal: Ca. 4.000 m²
Færdigt: 2022

3x produkter

God funktion og høj kvalitet. Her er nogle nøglekomponenter, der skabte helheden.

Funktionslænestolen John

Skamlen Kompis

Stolen Jackie

Serveringsvognen Ruter er en stabil, rummelig og let manøvrerbar vogn, der passer perfekt til spisepladsen.

En del af gruppen

Ella Westlund står bag møblet Be a part of, som inkluderer kørestolsbrugere i fællesskabet.

TEKST: FIA FJELDE

Be a part of, her som trepersoners sofa, giver plads til kørestolen mellem to sæder.

FOTO: NILS ODIER

YDERLIGERE OPLYSNINGER OM BE A PART OF:

"Jeg ville skabe et produkt, der forandrer opfattelsen af, hvem fællesarealerne er beregnet til."

INKLUDERENDE DESIGN

Ella Westlund vil med siddemøblet Be a part of ændre opfattelsen af, hvem fællesarealer er beregnet til.

Da Ella Westlund skulle i gang med sit eksamensarbejde på Beckmans designskole, indså hun, at hun kunne forene sine to passioner i livet, formgivning og arbejdet med mennesker med funktionsvariationer.

– Jeg er vokset op med en lillesøster med Downs syndrom, så den verden har altid været en naturlig del af mit liv. Så snart jeg fik mulighed for det, begyndte jeg at arbejde med kunstneriske aktiviteter for mennesker med funktionsvariationer, noget jeg virkelig elsker og stadig gør.

Ella fortæller, hvordan hun som lille fik lov til at tage med sin søster til et oplevelsescenter, Korallen, hvor der var forskellige temaværelser, hvor man kunne røre ved det hele og mærke forskellige teksturer. Så da det var tid til at starte på eksamensprojektet, bad hun hende om at komme for at lave research og hente inspiration.

– Jeg opdagede, at mange af børnene sidder i kørestol, og i opholdsrummet, hvor man møder andre forældre og børn, var der ikke rigtig plads til den. Der fandt også mange vigtige møder sted mellem forældre og børn, dels med andre familier, og dem ville jeg gerne gøre nemmere.

Ud fra det identificerede behov tog siddemøblet Be a part of form. Møblet giver plads til, at en kørestol mellem to sæder kan være i samme niveau. Det fungerer også godt til f.eks. forældre, der vil tale om ting, der er svære, fordi man så kan sidde over for hinanden. Projektet blev så populært, at NC valgte at udvikle det sammen med Ella til et færdigt produkt, som kan bidrage til at skabe inkluderende miljøer.

– Jeg ville skabe noget, der gjorde en forskel for nogen. Et produkt, der forandrer opfattelsen af, hvem fællesarealer er beregnet til. Et sted, hvor alle føler sig inkluderet.

Hvad synes søsteren om møblet?

– Nu sidder hun ikke i kørestol, men hun synes, det er et sjovt møbel. Og det var jo gennem hende, jeg kom i kontakt med hele den fantastiske verden, så uden min søster var det aldrig blevet til et møbel.

KINNARPS GLOBAL MARKETING & COMMUNICATIONS / 8610912002 / 2305 | ALL INFORMATION IS SUBJECT TO CHANGE